

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3409/2019
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Весна Максимовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1714/16 од 07.03.2017. године, у седници већа одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1714/16 од 07.03.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зајечару П 13/14 од 24.11.2015. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле да се тужена обавезе да јој на име материјалне штете настале услед поступања судије Основног суда у Бору у поступцима по тужби за исељење од 29.10.2009. године П 216/10 и по предлогу за издавање привремене мере од 05.02.2010. године у поступку РЗ 35/10, нови број Р 3444/10 и у поступку РЗ 173/11 исплати износ од 9.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.11.2015. године и на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха, душевних патњи и нарушеног угледа исплати износ од 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.11.2015. године, као неоснован. Другим ставом изреке, одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1714/16 од 07.03.2017. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле и првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до неправилне примене неких од одредаба овог закона, због чега нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом тужиле указује.

Према утврђеном чињеничном стању, ДОО „Зан“ Бор, власништво тужиле и тужила су 29.10.2009. године Општинским суду у Бору поднели тужбу ради иселења из објекта у Улици ... и предаје робе, која се налази у том објекту против СТР „Андреа“ Бор, радње тужилиног ... . У току тог поступка тужба је проширена и уместо дотадашњег туженог, као тужени је означен ДОО „Анфранспорт“ Бор, чији је законски заступник ББ. Тај суд је одбацио, као неуредну тужбу у делу којим је тражен повраћај робе, јер у тужби, коју је поднео адвокат нису наведени врста и количина робе чији се повраћај тражи. Наведени поступак је прекинут ради решавања питања права својине на предметном локалу, као претходног питања, по тужби ВВ у предмету Општинског суда у Бору П 1399/03, које решење је укинато. Пресудом Општинског суда у Бору П 216/10 од 11.05.2011. године, која је постала правноснажна 27.06.2011. године, усвојен је захтев овде тужиле и наложено туженима да иселе из локала са свим лицима и стварима и утврђен је прекид поступка по тужби ДОО „Зан“ Бор против тужених ради иселења, због отварања стечајног поступка над тужиоцем ДОО „Зан“ Бор. Тужила је као власник и одговорно лице ДОО „Зан“ Бор, против ВВ и ББ 30.09.2009. године Општинском суду у Бору поднела предлог за одређивање привремене мере, тражећи да јој се омогући приступ седишту ДОО „Зан“ Бор, документацији, печату и покретној имовини и забрани приступ ББ, који суд је донео решење 30.09.2009. године, којим је одређена предложена привремена мера и која је извршена 09.10.2009. године, а приговор који је поднела овде тужила одбачен је решењем од 07.12.2009. године, као неблаговремен. ДОО „Зан“ Бор и тужила су против СТР „Андреа“ Бор и ББ, 05.02.2010. године Основно суду у Бору поднели предлог за одређивање привремене мере, ради уласка у седиште ДОО „Зан“ Бор, који суд се решењем од 09.02. 2010. године огласио стварно ненадлежним за поступање и списе доставио Привредном суду у Зајечару, па с обзиром да је тај суд сматрао да није стварно надлежан решењем од 25.06.2010. године огласио се стварно ненадлежним и списе доставио Основном суду у Бору, који је изазвао сукоб надлежности, који је решен од стране Врховног касационог суда решењем од 27.10.2010. године. Након тога је Основни суду у Бору решењем од 08.02.2011. године одбио предлог за одређивање привремене мере, које решење је укинато решењем Вишег суда у Зајечару од 17.06.2011. године, да би након тога тужила поднеском од 19.09.2011. године, обавестила суда да је привремена мера изгубила сврху, јер су јој кључеви од стране противника предлагача месец дана пре тога предати, те да више нема интерес за тај поступак и повукла предлог за одређивање привремене мере. Тужила није могла да уђе у своје службене просторије од дана подношења тужбе 29.10.2009. године до краја маја 2011. године, нити у продавницу коју је држала у пословном објекту у Улици ... .

Код овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили, као неоснован захтев тужиле за накнаду нематеријалне и материјалне штете, јер тужила није доказала основ одговорности тужене – у чему би се састојао незаконит рад државних органа, и да нису испуњени услови за примену члана 172. и члана 200. Закона о облигационим односима и члана 6. Закона о судијама.

Уставом Републике Србије прописано је да је Република Србија држава која почива на владавини права, која се остварују поделом власти, независном судском влашћу и повиновањем власти Уставу и Закону (члан 3.); да подела власти (члан 4.) почива на подели на законодавну, извршну и судску (став 2.) и да је судска власт независна (став 4.) да су судови самостални и независни у свом раду и да суде на основу Устава, Закона и других општих аката, када је то предвиђено Законом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђених међународних уговора (члан 142. став 2.); да је судија у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и Закону (члан 149. став 1.); да се судске одлуке заснивају на Уставу, Закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу Закона (члан 145. став 2.); као и да су судске одлуке обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле (став 3.) и да их може преиспитивати само надлежни суд у законом прописаном поступку (став 4.). Одредбом члана 36. Устава прописано је право на једнаку заштиту права и на правно средство, па свако ко је незадовољан одлуком суда или каквог државног органа, има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на законом заснованом интересу у одговарајућем законом прописаном поступку, односно на редован и ванредни правни лек у складу са Законом.

Положај судске власти, судија и одлука које они доносе у вршењу судијске функције, на исти начин као што то и Устав чини, уређени су и разрађени одредбама других Закона.

Закон о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011, 101/2013, 40/2015, 106/2015, 13/2016, 108/2016, 113/2017, 65/2018 – одлука Уставног суда 87/2018, 88/2018 – одлука Уставног суда) прописује и да се судска надлежност одређује Уставом и Законом и да суд не може одбити да поступа и одлучује о стварима за које је надлежан (члан 4.), а надлежност првостепених судова, као и надлежност другостепених судова за поступање по жалбама уређена је одредбама члана 22. – 24. тог Закона.

Законом о судијама („Службени гласник РС“ бр. 116/08...63/16) прописано је да је судија дужан да непристрасно води поступак по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења и поштовања процесних права странака гаранованих Уставом, Законом и међународним актима (члан 3. став 2.); где је судија слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права, у свему о чему одлучује и није дужан да икоме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања и утврђено чињенично стање, изузев у образложењу одлуке, или када то Закон посебно налаже (члан 22.); да Република Србија одговара за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом (члан 6. став 1).

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је претходно питање у овој парници одлучивање о правилности и законитости поступања судова у свим правноснажно окончаним поступцима наведеним у тужби, односно преиспитивање правноснажних судских одлука, што је у супротности са цитираним Уставним и законским одредбама и представљало би угрожавање правне сигурности. Одговорност државе за штету коју проузрокује судија постоји сходно цитираним законским одредбама у ситуацији када је штета проузрокована незаконитим или неправилним

радом судије. Незаконит рад подразумева поступање противно Закону или другом пропису, односно пропуштање да се Закон или други пропис примене, док неправилан рад подразумева чињење или нечињење противно уобичајеном начину обављања делатности које штети праву или интересу неког лица. Дакле, поступање органа које је у складу са законским прописима или је у оквиру његових овлашћења, не може представљати ни неправилан ни незаконит рад. Чак и погрешна примена одговарајуће законске норме или евентуална погрешна процена испуњености услова за доношење одређене одлуке не представља, сама по себи, повреду дужности у вршењу функције тог органа за који би држава одговарала. У таквој ситуацији, сходно наведеним Уставним и Законским одредбама странка незадовољна одлуком суда, или каквог другог државног органа има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о њеном праву, обавези или на законом заснованом интересу у одговарајућем законом прописаном поступку, односно има право на редован и ванредни правни лек у складу са Законом. Тужила се користила дозвољеним правним средствима, како је сама навела и доставила суду другостепене одлуке у којима су преиспитиване одлуке и поступања првостепених судова, а у предмету РЗ 173/11 Врховни касациони суд је одлучивао о надлежности, па исход по тужилу вођених парничних и ванпарничних поступака, не значи да су одлуке које су у њима донете последица неправилног и незаконитог рада судова.

Наиме, супротно ревизијским наводима, приликом оцене да ли су испуњени услови за постојање одговорности за насталу штету, треба имати у виду да погрешна примена права, односно примена погрешног закона или погрешне законске одредбе, као и погрешно тумачење правне норме, па и у ситуацији када је одлука нижестепеног суда у којој је изражено такво правно схватање, укинута или преиначена по правном леку, не представља ни неправилан ни незаконити рад суда (судије). Погрешна примена права може се квалификовати као незаконит рад само у случају ако је у питању намера или груба непажња. То значи да за штету која настане због погрешне примене права, као последице погрешног тумачења прописа, Република Србија не одговара, јер такав поступак судије не представља незакониту радњу.

Како тужила није доказала основ одговорности тужене, то њен захтев за накнаду материјалне штете у смислу члана 172. Закона о облигационим односима и члана 6. Закона о судијама није основан, као ни тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете у смислу члана 200. Закона о облигационим односима.

Са изнетих разлога неосновани су ревизијски наводи тужиле о погрешној примени материјалног права од стране нижестепених судова, па је Врховни касациони суд одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**